ՓԵՏԵՐԲՈՒՐԳ — ՇԱԲԱԹ — ԹՎ. 126 ՇԱԲԱԹ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ 1871

ԳԻՆԸ ԱՆԴ

Տարեկան գին կ. Պետերբուրգում 20 ռ.
» Դուրսը » 40 ՌՀ
Վեցամսեայ կ. Պետերբուրգում » 10 ռ.
» Դուրսը » 50 ՌՀ
Խրատարանքիր թերթի գին 50 փ.
Յայտարարության տողը մէկ անգամի համար 3 գուրուշ, երկու անգամի համար 2 գուրուշ, ամենի անգամներու համար գրաւ ստանալու կարիքներ կան։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿԻՍՈՒՆԴՇԱԲԹՕՐԵԱՅ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գ. Թիւերի իշխանութիւնն երկարելու խնդրոյն վրայ բանակցութիւնները կը շարունակեն ազգային ժողովոց զանազան մասերուն մէջ։ Աջակցելու կամ մանաւանդ. միապետական երևոյթներուն դէմ չունին այս բանակցութեանց մէջ։ Որոշեցուցիչ. Հանրապետութեան գաղափարը դեռ չունին, եւ յարմար առիթի կը սպասեն զայն տարածելու։ Ժողովին ձախակողմեան կամ հանրապետական մասերն ալ կը ջանան մէջերնին համաձայնիլ եւ. ազգակցմանց ձկտումներն ազատագրել։ Սակայն նեղասիրտներն հաստատելու եւ հանրապետութիւնն հաստատելու պահելու։ Հաւատ է որ Գ. Թիւերի խնամատարութիւնն ապահովիլ կուզէին։ Գ. Թիւեր վերջացի՝ ի վեր միապետական ճանչցած լինելով ժողովին ազգակցեան մեծագոյն մասը զայն գործադրելու իշխանութեան գլուխ անուանած։ Ամենայն կը կարծէր թէ միապետականաց յոյսերուն պիտի ծառայէր։ Գ. Թիւեր ազգակցեանց յոյսն ի դերեւ հանելով բնականաբար միապետականներն իրմէ պողեցան։ Ասասի կը վերցուցի որ որ մը զինքը գլուխն եւ. անոր գլխամբ հանրապետութիւնն ալ վտանգի մէջ իսկայ։ Ահա այս վտանգին առաջքն առնելու կուգին հանրապետականք։

Շատ դժուարութիւններէ եւ բանակցութիւններէ եւ՝ ժողովին հանրապետական մասերն համաձայնեցան հետեւեալ առաջարկութեան վրայ, զոր ստորագրեցին ամենայն կամ երկուքնալիսի ժողովին ստորագրութիւնները։ Գ. Թիւեր հանրապետութեան նախագահ պիտի անուանի եւ ազգային ժողովին հաստատութիւն պիտի ունենայ։

Ի սկզբան բոլորովին ապրեր էր առաջարկութեան խմբագրութիւնը։ Հանրապետութեան նախագահին իշխանութիւն կը տրուէր ժողովը լուծելու։ Բայց յետոյ խորհելով որ այս առաջարկութիւնը ժողովին իշխանութեանը դէմ պիտի գար եւ. ասելի բան ընդդիմութեան կը բերնոյ հանդիպիլ։

Օգոստոս 10ին դրը փարիզի քաղաքապետական խորհրդին կոչեմ պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ Գ. Թիւերի եւ ազգային ժողովին փարիզ գաղթականաց խնդրոյն։ Գ. Թիւեր իրաւամբ թէ երևոյթական ժողովին վերջացաւ մնաց։ Յամառութիւնը սրտերն երկեւանոյ մէջ պահելով առեւտրական գործերը կանգնամաղուծ մինչդեռ Գաղղիա պատերազմին ոգեորած դժուար վիճակին դէմ առաջ համար իր ամէն միջոցներուն եւ իր բոլոր փարիզին պէտք ունի։

Գ. Թիւեր պատասխանեց թէ այս պատճառները չատ իրաւացի էին, բայց խնդիրն պարզելու իրաւունքը մի միայն ժողովին կը վերապահեր։ Սրդ. ժողովին մեծ մասը փարիզի քաղաքապետական խորհրդին այս բողոքանացը նպաստաւոր չերեւիր, ընդհակառակն Գ. Բուֆինէ անուն երևոյթական ժ՝ առաջարկութիւնը խիստ հոճելի կերպով հրեւոյթներուն չատակրա։ Ցիշեալ հրեաներուն կատաղիկ, որ կառավարութեան պարտաւորութիւնները հիմնեցնելու։ Վերջապէս ինչ հոգեկան մարդիկ կը յուսացուի որ այս հրամանքին դիմաց ոչ միայն բարձր ժ՝ ասուցարկութիւն կը կարծուի զարձ ապարտութիւնը, այլ եւ ոչ ապատարութիւն կրնէ հատարարական հ. գործնական վրայ թէ Գաղղիոյ եւ թէ օտար երկիրներու մէջ։ կասկած եւ երկիւղ ապրով թէ ազգը՝ մէկ կոզմանէ ժողովին մէկ մեծ մասին միապետական ձկտմանց եւ մեռ կրմանէ իր հանրապետական համակրութեանց մէջ մեծագոյ նպատակն քաղաքացին պատերազմի մէջ կիրնայ։

Այս հեռեւանքներն անոր շատ չեն վերջիը ազակոզմանց խորհրդածութիւնէն, բայց կուսակցութեան հոգին եւ հանրապետութեան դէմ ունեցած ատելութիւնին առաւել այս հեռեւանքն յառաջ բերելու կը մղէ զանոնք, որպէս զի հանրապետութիւնը ժողովրդեան մեծ մասին ատելի լինելով դիրութեան տարպայի։

Լեմէ ամենուն սրտին մէջ վստահութիւնը հաստատի եւ դորձերն իրենց բոլոր թռիչքն առնուն, եմէ ամէն մարդ տեսնէ եւ համոզուի թէ հանրապետութիւնը չէ թէ անկարգութեան՝ այլ բարգաւաճութեան պատճառ մ՝է, ոչ միայն հանրապետութիւնը կապրի, այլ եւ Գաղղիոյ ժողովուրդն ուրիշ կառավարական ձեւ. չենք ուզեր։

Բայց ազակոզմանց ամէնն ալ այս գաղափարին տեր մարդիկ չեն եւ չեն կրնար լինիլ։ Շատերը կը գտնուին ատելն այն է ազգային ժողովին եւ կառավարական պաշտօնէից վերջապէս փարիզ փախագրութիւնը։ Բայց ազակոզմանց այսամագրութիւնը նայելով այս խնդիրն առաջինէն դժուարին է եւ ասելի քան ընդդիմութեան կը բերնոյ հանդիպիլ։

Գ. Թիւեր ազակոզմանց յոյսն ի դերեւ հանելով բնականաբար միապետականներն իրմէ պողեցան։ Հանրապետութեան գաղափարը ներկայ չունին այս բանակցութեանց մէջ։ Որոշեցուցիչ. Հանրապետութեան գաղափարը դեռ չունին, եւ յարմար առիթի կը սպասեն զայն տարածելու։ Ժողովին ձախակողմեան կամ հանրապետական մասերն ալ կը ջանան մէջերնին համաձայնիլ եւ. ազակոզմանց ձկտումներն ազատագրել։ Սակայն նեղասիրտներն հաստատելու եւ հանրապետութիւնն հաստատելու պահելու։ Հաւատ է որ Գ. Թիւերի խնամատարութիւնն ապահովիլ կուզէին։ Գ. Թիւեր վերջացի՝ ի վեր միապետական ճանչցած լինելով ժողովին ազակոզմանց մեծագոյն մասը զայն գործադրելու իշխանութեան գլուխ անուանած։ Ամենայն կը կարծէր թէ միապետականաց յոյսերուն պիտի ծառայէր։ Գ. Թիւեր ազակոզմանց յոյսն ի դերեւ հանելով բնականաբար միապետականներն իրմէ պողեցան։

ժողով մ'եղաւ՝ ի նպաստ դաղանի գաւէարկութեան։

Նիւ Եաւրքի մէջ դոյծաւորները աշխատութիւնները դադրեցնելով անկարգութեան պատճառ եղան։

Մարտիր 23 օգոստ.

Լէր կղզիներն սպասող Գաղիական նաւախումբն այս միջոցս տեղ մը դիկելու խոսք չկայ։

Մրջնարիրական Տոլու եկեղեցիներն առողջապահական դիտութիւններ ձեռք առնուեցան։

Փարիզ 23 օգոստ.

Գ. Թիէր Լոնտրայի վրայ 10 միլիոն ֆիրանի փոխանակագիր գազելու դիմեցաւ՝ Ը դարձ քարտ մը ստանալու համար։

Յրկանուղեկաց ընկերութիւնները 200 միլիոն ֆիրանք պիտի վճարեն կառավարութեան, որոյ փոխարէն որոշութիւն պիտի ունենան երկաթուղեաց շանապարհորդութեան տոմսակները իւրաքանչիւր քիլոմէթրոյ համար մէկ սանթիմ առնելու։

Բուսնիի երկաթուղեաց բաժնորդները կառաջարկեն որ Սմբրասպէրկի խնդիրը դեսպանտին խորհրդոյ մը յանձնուի։

Փարիզ 24 օգոստ.

Ազգային պահապան զինուորութիւնը լուծելու առաջարկութեան վրայ այսօր վիճաբանութիւն պիտի դրուի։ կարծեսց անհամաձայնութիւն կայ Գ. Թիէրի եւ ժողովոյ մեծագոյն մասին մէջ։

Լոնտրա 24 օգոստ.

Շամբէն հաղորդագիրը թագմզլբրագրին նամակ մը դրկելով կը հաստատէ թէ Պոմպայէն Գուշիր բրինձ դրկելու համար հանդանակութիւն մը բանալու ստիպողական հարկ կայ։

Ցուպլին 24 օգոստ.

Քաղաքական յանցանաց հանար բանտարկեալց ազատութիւնը թագաւորիչ ազատութիւնը խնդրելու համար կազմուած ընկերութիւնը սեպտ. 30ին հրապարակային դումարում մը պիտի ընէ։

Վիէննա 24 օգոստ.

Վիէննայի Իրէս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գ. Տը Գոյոթի Իրանիէրնէն մեկնելն առաջ, ուար եւ Գ. Գիամարքի մէջ եղած քաղաքական խաղակցութիւնները պարտնակոր դրութեան մը հաստատութիւն տուին։

Փարիզ 24 օգոստ. իրիկուն.

Ազգային պահապան զինուորութիւնը անմիջապէս լուծելու առաջարկութեան վրայ այսօր վիճաբանութիւն եղաւ ժողովին մէջ։ Գ. Թիէր յիշեալ զինուորութեան քանի մը քաղաքներու մէջ լուծելը բուռն եւ անիրաւ պարծ մը համարելով չընդունիր։ Ցիւրքս ոչ դարաւորը չափաւորութիւն մը կառաջարկէ, որով ազգային պահապան զինուորութեան լուծումը հնագոյն կառարուի քանի որ բանակին վերակազմութիւնն ալ յաւարտ երթայ կարճ պայմանաժամ մը մէջ եւ կառավարութեան պատասխանատուութեան ներքեւ։

Գ. Տիւֆոր կը ծանուցանէ թէ կառավարութիւնը կրնդունի չափաւորութիւնը, որ ժողովէն ալ ընդունուեցաւ 488 ձայնով ընդդէմ 154ի։

Փարիզ 25 օգոստ.

Երէկուան նիստն ալ մինչեւ ամենայն հանար իրարու պատասխան կը նիստաւ։ Գ. Թիէր իր ատենախօսութենէն եւեր հրաժարականը գրեց, որ քանի մ'երեսոխանք ձեռքէն քաշելին առին։ Այսօր ամէն կուսակցութիւնք հաշտասէր որամադրութեան վառեալ են Գ. Թիէրի իշխանութիւնն երկարելու առաջարկութիւնը քննելու։

Յանձնաժողովը իրեն տեղեկագիր ընտրեց Գ. Ֆիմէ։ Հրապարակային վիճաբանութիւնը դալ շաբթու պիտի լինի։

Վիէննա 24 օգոստ.

թուղթի ազատաց բաժնեք	70.50
Ամիս 124.30	

Լիվերբուլ 24 օգոստ.

Բամբակ. Մ. Ն. 0 գին.	
Ծախուած 10000 հատ.	

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դիւսնբրանի հրամանաւ՝

Ճէվանէլ փաշան Փեռատան խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ։

Շեպել փաշան Մուսուլի եւ Հիւսէյին պէյ վանայ կառավարիչ անուանեցան։

Զորրորդ բանակին նախագահ Ալի Եայիպ փաշան Ցարի Շուրայի նախագահ անուանեցաւ։ փոխանակ Լատա փաշայի։

Սրբոյն Նաւարանէն երկու մեծ ճոգեւոր հինգշաբթի օրը Ցրաշիզան պնացին զօրը բերելու։ որք Ճգատարանի պիտի դրկուին։

Փիսաի կառավարիչ Բէմիզ Էֆէնտի Ցէվայիսի ընկերութեան ընդհանուր անօրէն անուանեցաւ։

Ազգային նաւահանդիսաներն ու փեռատան գաղարքը քօլէրա ճարակած լինելով ժողովրդարդիս քառանիթնայի տեղաւորութիւնն այն կողմէն եկող նաւերը 10 օր քառանթինայի ենթարկեց։

Ռուսիոյ կառավարութիւնն ալ 7 օր քառանթինա դրաւ։ Ազգային ծովէն եկող նաւերուն վրայ։ սակայն Բաւիոլի նեղայցէն անցնելով Մրջնարիրական ծով դնացող նաւերուն կարգադրութիւն կայ։ ի բաց առեալ Հելլենական նաւ մը, որոյ մէջ մարդ մը քոլէրայէն բռնուած լինելուն համար, հրամանը պէտք եղաւ հանուեցաւ։ եւ նաւն ալ Քաղաքի առջեւ քառանթինայի դրուեցաւ։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ
ԷՍԷԱՏԸ ՕՍՏՈՅԻՆ

13 օգոստ.	ուրբաթ իրիկուն	50 27
14 »	շաբաթ առաւօտ	
	բացուեցաւ	50 21
	կէս օր	50 18

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երկի երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովը իր 25երդ նիստն ըրաւ ընդ նախագահութեամբ Ա. Պարտիզաքը հօր եւ ընդ Ատենապետութեամբ Վ. Սեմ. Գ. Սահան Էֆէնտիի։

Ժամը 7 ին 47 Երեսփոխանք ներկայ գտնուելով ատենագրութեան։

Նախընթաց նիստին ատենագրութիւնը պիտուելութեան դրուելէ եւեր։ Ատենապետն Էֆէնտին (մոցաց որ 7 երեսփոխանաց ատենագրութեամբ հարցում մը կայ վարչութեան ուղղեալ Պրուսայի Բարիմատիմէոս եպիսկոպոսի նկատմամբ, եւ ատենագրողն երեսփոխանաց կոչմանէ ցոյց տուաւ ատենագրական թիւնը մէջ բերելով՝ ներկայ երեսփոխանաց տեսակարկեց թէ կուզեն օր այս խնդիրը նկատուելութեան առնուլ եւ միւս խնդիրներ առաջ վիճաբանութեան ենթարկել։ ատենագրական։

Այսր վրայ քիչ մը վիճաբանութիւն լինելէ եւեր՝ ներկայ ժողովականք։ բաց՝ ի մէկ քանիներէ՝ ընդհանուր հաւանութեամբ որոշեցին որ հարցում մը ներկայանայ։

Հետեւապէս հարցումն ատենագրող 7 երեսփոխանաց կողմանէ Գ. Էֆէնտին հետեւեալ կերպիւ խօսեցաւ։

«Երեսփոխան» Էֆէնտիներ, Պրուսայի առաջնորդ Բարիմատիմէոս եպիսկոպոսը Ազգ. Վարչութեան ատենագրի դատի ներքեւ։ գանձուածութիւնն ատենագրող Կիրակոս Էֆէնտին հեռացուցեալ է։ Ազգ. Խլխանութեան դէմ բերուած մեղադրութիւնքն Ազգ. Խլխանութեան դէմ ամբաստանութիւն մըն է։ ասի անհերքելի է։ Եթէ անպատեհ Ցոպ Նամ Ազգ. Կենդր. Վարչութեան ազդեցութիւնը կը տիրապետուի, Ազգ. Խլխանութիւնը կը նուազի, հետեւաբար անիշխանութիւնը կը յաջողի։ ասոր համար է որ հարկ անհրաժեշտ եւ սոսկալի դարձեալ Հանրային Խնդրոց Ատենագրութիւն մը։ Ազգ. Խլխանութիւնը դիտելով թէ վարչութիւն մը ինչպէս ընկրուած Առաջնորդն ի դէմ ինչ անմիջական անօրէնութիւն չրրաւ։ եւ թէ ինչպէս հանդարտ մինչեւ հիմա պէտք եղածը դարձադրելով Ազգ. Վարչութեան պատիւը անդը չէնրաւ։

Աստուածամարդ այս հարցմանս պատասխանը Ազգ. Վարչութեան ներկայ անդամները բարեհաճին տալ։

Այս հարցման, քաղաքական ժողովոյ անդամ Նուսա փաշան Էֆէնտին վարչութեան կողմանէ պատասխանելով. Բարիմատիմէոս եպիսկոպոսի պատմին հանուսա պատանութիւնն ըրաւ։ Նախ յիշեալ եպիսկոպոսին իր ամբաստանողաց հետ վարչութեան առաջանը դատի մնալը, յետոյ դատին չարաշնորհելու համար վարչութեան ըրած աշխատութիւնները, եւ ի վերջոյ յիշեալ եպիսկոպոսին առանց գոհատանելն վերջանալն ապատելու Պրուսա փոխելը ծանուցանելով, յայտնեց թէ վարչութիւնն յիշեալ եպիսկոպոսին այս ապօրէն վերաբերութեանն ամենեւին հանդուրժելով՝ երբեմն անգամ հրաւէր դրեց անոր ազդելու ինչպէսութեան հետաքրքրելու։ բայց նա չանսալով. հարկ եղաւ վարչութեան Ը. Դրան դիմել եւ քաղաքական իշխանութեան ձեռքով եպիսկոպոսը Գ. Փոխ քերել տալ։

Բայց ժողովականք՝ բաց՝ ի երկու երեք անդամներէ որք յիշեալ եպիսկոպոսին յանցանքը մեղմացնելու փորձ դարձնելին, ապրպ յատուկ յայտնեցին եպիսկոպոսին ապօրէն ընթացքը դէմ. եւ կրկին կրկին յանձնարարութիւն ըրին վարչութեան որ յիշեալ ընթացքս եպիսկոպոսը իր ոտքատանողաց հետ վարչութեան առանձնը դատի մնալը, յետոյ դատին չարաշնորհելու համար վարչութեան ըրած աշխատութիւնները, եւ ի վերջոյ յիշեալ եպիսկոպոսին առանց գոհատանելն վերջանալն ապատելու Պրուսա փոխելը ծանուցանելով, յայտնեց թէ վարչութիւն յիշեալ եպիսկոպոսին այս ապօրէն վերաբերութեանն ամենեւին հանդուրժելով՝ երբեմն անգամ հրաւէր դրեց անոր ազդելու ինչպէսութեան հետաքրքրելու։ բայց նա չանսալով. հարկ եղաւ վարչութեան Ը. Դրան դիմել եւ քաղաքական իշխանութեան ձեռքով եպիսկոպոսը Գ. Փոխ քերել տալ։

Ատենագրութեան հարցմանս պատասխանը Ազգ. Վարչութեան ներկայ անդամները բարեհաճին տալ։

Ազգ. Հարցման, քաղաքական ժողովոյ անդամ Նուսա փաշան Էֆէնտին վարչութեան կողմանէ պատասխանելով. Բարիմատիմէոս եպիսկոպոսի պատմին հանուսա պատանութիւնն ըրաւ։ Նախ յիշեալ եպիսկոպոսին իր ամբաստանողաց հետ վարչութեան առանձնը դատի մնալը, յետոյ դատին չարաշնորհելու համար վարչութեան ըրած աշխատութիւնները, եւ ի վերջոյ յիշեալ եպիսկոպոսին առանց գոհատանելն վերջանալն ապատելու Պրուսա փոխելը ծանուցանելով, յայտնեց թէ վարչութիւն յիշեալ եպիսկոպոսին այս ապօրէն վերաբերութեանն ամենեւին հանդուրժելով՝ երբեմն անգամ հրաւէր դրեց անոր ազդելու ինչպէսութեան հետաքրքրելու։ բայց նա չանսալով. հարկ եղաւ վարչութեան Ը. Դրան դիմել եւ քաղաքական իշխանութեան ձեռքով եպիսկոպոսը Գ. Փոխ քերել տալ։

Ատենագրը՝ որ մինչեւ վերջը մեծագոյն մասի ներկայութիւն ունեցած չէր. ժամը տասնին դադարեցաւ 21 ոտքին դումարելու որոշմամբ։

Կիրակի օրը իւրիւտարու Ս. Խաչի մանչ ազգայոց վարժարանին Գարդ եւ արքայական թեան հանդէսը կատարուեցաւ։ Արքայ հանդիսական մը հետեւեալ գրած է մեզ՝ ի հրատարակութիւնն։

. . . խմբագիր.

Անցեալ կիրակի իւրիւտարու Ս. Խաչ թաղի վարժարանին ազգայոց պարգեւատրութեան հանդէսը կատարուեցաւ։ ուր ներկայ էին 300ի մօտ երիտասարդ։ հանդիսականաց հետ Գեր. Արքեպիսկոպոսն եւ Սիրեան Ընդարձակները։ Գրաբարգրական փոխանորդ Միրեան Հայրն ու Հանրապետական չինուր թեանց պատգամաւորի Միւսիէլեան Ազգ. խլխանութեան դէմ ատարանութեան դրուած պարգած է։ Երեսփոխան Էֆէնտիներ. Գրաբարի Առաջնորդ Բարիմատիմէոս եպիսկոպոսը Ազգ. Վարչութեան դէմ ատարանի մէջ է։ Ազգ. խլխանութեան դէմ բերուած մեղադրութիւնքը կը տիրապետեն։ ասոր համար է որ հարկ անհրաժեշտ եւ սոսկալի դարձեալ Հանրային Խնդրոց Ատենագրութիւն մը։ Ազգ. Վարչութիւնը կը յաջողի։ ասոր համար է որ հարկ անհրաժեշտ եւ սոսկալի դարձեալ Հանրային Խնդրոց Ատենագրութիւն մը։ Ազգ. Խլխանութիւնը կը նուազի, հետեւաբար անիշխանութիւնը կը յաջողի։ ասոր համար է որ հարկ անհրաժեշտ եւ սոսկալի դարձեալ Հանրային Խնդրոց Ատենագրութիւն մը։ Ազգ. Խլխանութեան դէմ բերուած մեղադրութիւնքը կը տիրապետեն

թիւնը կարող եղաւ վարժարանս օր ըստ օրէ բարւոքելու, եւ այսօր յուսացուածէն աւելի արդիւնք կը տեսնուի։ Աշակերտք քանի մ'ամսուան մէջ զարմանալի յառաջդիմութիւն ըրին, եւ տարակոյս չունինք որ այս չարժու

պիտի չտրուեցնի։ Հոգաբարձութիւնս ալ ամէն ջանք ի գործ դրաւ դանոնք աչխատցնելու, այնպէս որ աշակերտք այսօր աշխատութեան ճաշակն առած են, եւ ոչ եւս ծանր կուգայ այն իրենց։ Գիտողութեան արժանի կէտ մ'է այս, որ վերնեան ամէն ուսմունք աշխատութեամբ կը տարուի։

Ներաթական քննութիւններով հանդարարութիւնը վարժարանս ամէն կողմերը մի առ մի աչքէ անցուց, եւ աշակերտաց իւրաքանչիւրին կարողութիւնը հասկցաւ, քաջերը պատուհաններով վարձատրեցան, եւ առաւել եւս քաջալերուեցան իսկ սակաւաթիւ ապարներն ալ ամենեքեան ներքեւ դրուեցան աշխատութեամբ իրենց թերին լրացնելու։ Յառաջադէմ աշակերտներէ իւրաքանչիւր կարգի համար կերկնինչներ կարդացուն, որպէս զի գաղափար կրկնելով, մէկ կողմանէ իրենց դասախօսութեան եղանակի վարժուին, եւ միւս կողմանէ ուսանող տղոցմէն սիրելիները կարարեալ ապաւորի իրենց ընկերակցող յիշողութեան մէջ։ Այս կերպիւ աշակերտաց հոգաբարձութեանց մասնաւոր շնորհակալութիւնն արժանի ըլլալով հարկ կը համարիմ գովեստիւք հրատարակել պատկառելի հանդիսականաց. անոնց անուններն որք են.

Եպիս. Նիկողոսեան Դ., դասս. Հայերէնի եւ տաճկերէնի կրկնիչ.
Կարապետ Եպիս. Դ. եւ Բ. դասս. հայերէնի կրկնիչ.
Գրիգոր Սահիսան Ա. դասս. հայ. գաղիերէնութեան աչխ. Նոնս Բ. դասս. աչխարհագրութեան
Յարութիւն Էսմ. Դ. դասս. գաղիերէն կրկ.
Գեորգ Մնաթոբեան » » » »
Նշան Եղիա Դ. եւ Բ. » » » »
Վէորդ Դարբինեան Դ. » տաճկ. »
Յովսէփ Եբէց Ա. » » »

Վարժարանիս մէջ տասանց յայտագիր, ժամանակացոյց եւ ներքին կանոններ ալ հաստատելով, ամենայն նշանութեամբ դրծագրուելու հոգ կը տարուի։ Աշակերտաց բարոյականը եւ վարժարանին մէջ կարգապահութիւնը սասակ հանդուրժեան ներքեւ դրուած են, եւ բարեբաղդաբար այս մասին ալ գոհացուցիչ արդիւնք կը տեսնուի։

Հայաբարձութիւնս կը փափաքէր վարժարանիս պայծառութիւնը աւելցնել, ուսումնասիրաց աշակերտաց համապատասխանել տալով, դաշնակի եւ երաժշտութեան դաս հաստատելով, եւ մարմնամարզութիւն ալ սարքեցնելու սկսելով։ Բայց առ այժմ նիւթական դժուարութիւններէն սաստիկ չկրցաւ տակաւին իւր այս փափաքներն յարդիւնս ածել։ յուսալով որ յետագոյն պատուաւոր հասարակութեան շնորհիւ սանք ալ պիտի կարենան ըլլալ։

Վարժարանս մ'աշակերտաց մասց եւ մարմնոյ կրթարանն է. ուստի այս նկատմամբ բաղձալի է որ մարմնամարզութեան գարեւոր դիտութիւնն ալ ամենս հայ վարժարանաց մէջ մացուի։

Հոգաբարձութիւնս վարժարանին մէջ առաջադիմութեան կանոնաց ալ հոլովցաւ, եւ տեսնելով որ ծաղկոցի մատաղներուն մանկունք դասարանի մը մէջ խառնուած են, որով իրենց առաջադիմութիւնը կրնար դանդաղիլ. մանաւանդ որ դասարանին դիրքն անյարմար է. ուստի զատին քով գտնուած եկեղեցւոյն մէկ տունը վարձու բռնելով կը բանարկուի փողոցաց մէջ։ Պիլէրիկեան Ս. Մատթէոս ազգ՝ որ վաղեմանոյն հոգաբարձութեան դրաշտոնը կը վարէր, անձնելով Դասարանի դիտաձիր յատկութիւնները, ուշիմութիւնը, հոգեկիրութիւնը եւ տարեսկան յարմարութիւնն ալ տարանց։ կը վերցնէ բարեխօսել առ ամիրայն անոր ազատութիւնը հանար։ Երբ մխանդանդանքը կատարեցաւ, ամիրայն՝ որուն ուշիմութիւնը եւ հարգելի մխիւնը ծանուցուցել էր. եւ ինքն ալ այդ յատկութիւններէն ունեցողը սիրելու բնաւորութիւն մ'ունի, աստիարիութիւնն կը նէ Մատթէոս ազգին, որ նիմէ ինք կը հանի իր դասարանը կիսամեան տարի ալ կարգալ։ Ցարգանելի քանէն կուտա։ Մատթէոս ազգն եւ իր անդրանիկ որդին օրիորդ Սոֆիոն կնոջ թեան կուսոյ Դասարան էֆէնտին, ուրիշ երեք դուստր ունեցան, մէկ մանչ եւ երկու ազջիկ։ Ինքը տարի չեղոյ կորսուց իւր առաջինն ունեցը, եւ երկարդ անգամ ամուսնանալ քանդարեցաւ։ Շանդարեան Սրբոն էֆենտին հետ, ուրիշ ունեցաւ մէկ մանչ եւ երկու ազջիկ դուստր։

Գնան տարիներն հասակին մէջ բարկաւ կարելի ազգային ծառայութեանց, նոյն Յամանի Լոյս Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ։ Դարձեալ Գասարդ Դարբի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ լիներ ի գործածելի էր։ մինչեւ Ցենիչէրեանց ժամանակութիւնը արդարեալ եկան քանդեցին անոր հիմանդրէ։ ապ նոր բարձրանալ սկսած էին, եւ Գասարդ էֆենտին ալ տարին առ Կէնիչէր ուրանին, որ արդիւնց զանի ի բանս մատուցանց։ եւ յետոյ կարարեալ կնոջ մը հետ մի հանարհիւ։ Որ Գասարդ էֆէնտին հետ առնուաւ կրնէր կարդաց։ ի բանէն, եւ դարձեալ կ'ուզէ նոյն էֆենտիին յիշատակութիւնը։

1829ին կ. Գարդ մեծ ասիայն տանն, նորդ Գասարդ ի ազգային հանդանի անդամ մնալ կը փափաքէ, եւ նոյն ատենի կարապետ Գասարիարքին բարգաձակ տարուծութիւն տուրցած, բան առմնեանի արժանաւոր դիրքիս կը իրենամ ի գործ դրպ դարձնելու։ Մինչեւ 1868 թուականը աղդ ալին ատ ուեանի պարտաւորեցաց մէջ։ Հիւանդանոցի, Ցնտեսանան եւ Գերեզմանի ի ուղղութեան անդամ դարձած է։ ազգային Յանձնաժողովութիւնը հաստատելէն վերջն ալ ներկայանալ ընդունած, 1868ին Յանձնաժողովութիւնը իրմէ դրիրը հանար կարարեան կատարեցաւ։ Հանար կարարեան կատարեցաւ Ցանձնաժողովին անդամներէ մէջ ալ իր հարիւրին Հ. դարձեալ ի ուղղ ունեցած։ 1868

Յովհաննէս Մօսկոֆեան	3
Մ. Պետրոս Գարթալցի	1/2
Յակոբ Զրոսեան	1/2
Կարապետ Քէլէշեան	1
Մ. Յակոբ Զաքէեան	2
Ճանիկ Մօսկոֆեան	1
Յովհաննէս եօթն եղբայր	1
Յովհաննէս Մոսկոֆեան	2
Դարապետ Մոնուկեան	1
Մինրան Գալֆիկեան	2
Եղիա Քասպարեան	1
Յովհաննէս Հարմանէթեան	1
Կարապետ Կիսեան	3
Յակոբ Գալլաքեան	1
Դէորգ Սաչրեան	1/2
Յովհաննէս Տարապետեան	1/2
Մելգոն Քէօր օղլու	1
Յարութիւն Բաչանեան	1
Մ. Գրիգոր Քոչեան	4
Գազասար Թէլեան	1
Նարապետ »	1
Մ. Մինաս Մոսկոֆեան	2
Էիդրան »	1/2
Մ. Գասպար »	2
Սերովբէ Զօլոգ Յակոբ	1
Պետրոս Զընտանեան	2
Ստեփան Զիմբերլեան	1/2
Մարտիրոս Աբրահամ. այկերտ	1
Խաչատէր Սրմայլը	1
Կարապետ Մ. Յովհաննէսի	2
Եղբայրը Եղիա	1
Յակոբ Ա. Յվագեան	1
Մ. Յակոբ Տէրի Հաճիեան	2
Վարդան Քէօր օղլու Եոան	1/2
Յարութիւն Զորզեան	1/2
Եղիա Գարթալցի	1/2
Գրիգոր Բանոսեան	1/2
Յակոբ Գարթալցի	1/2
Պազտիկ Բեկլեկեան	1
Ռչակերաք Լ. վարժարանին ընդ մեծ եւ ընդ փոքր	151 20
Պետրոս Նաւասարդեան	1
Յակոբ Վահան Տօլմաճեան	2
Մելգոն Փառնակ Աբրահամեան	3
Կարապետ Թոմայիկեան	4
Յարութիւն Թիւթիւնճի	1
Սուրէն Կարապետեան	2
Կարապետ Խաչատուրեան	4
Թագուր Պէրպէրեան	1
Աղգասէր տէր	1
Յակոբ Մինէլեան	2
Գրիգոր Պալեան	1
Մելգոն Մինասեան եւ	1/2
Պետրոս Սահաթճի	1/2
Յովհաննէս Մինէլեան	2
Ստեփան Գանոսլեան	3
Մինաս Սահակեան	1
Մարտիրոս Պաչլաքճի	1
Մ. Կարապետ »	1/2
Կիրակոս Գօճաքուլպեան	1/2
Դէորգ Միսոնեան	2
Մինաս Գուրտալէլենկի	1

Կարապետ Զրոթլեան	1/2
Յակոբ Գանոսլեան	1/2
Սեպուհ Վարդապետ	2
Մակր համալ Պասապարի փեսայ	1
Մ. Յովակիմ Թէլլաղ	1
» Յակոբ Թասլաղ	10
» » Սուքիասեան	4
Դումար	1200 11 1/4 271 1/2

Ա. Եւ Ե. Ի. Ն. Ի. Ն. ԸՆԴՈՒՆ ԹՈՂԹ.

Թաղին կողմէն ընտրեալ Յովհաննէս էֆէնտի կրօնական վիճակաւոր եպիսկոպոսն Ամենայն Հայոց պատրաստ լինելուն, Ընտրողական մասնաւոր նորոյ ընտրելի միայն մէկ եպիսկոպոսի համար հետեւեալ երեք անձանց յոնկը դասաւորեցաւ՝ ի դիրս Թիւն ընտրողաց։

Ստեփան Էֆէնտի փափազեան
Մինաս » Գոսիամանեան
Յարութիւն » Թիւրլեան

Թաղիս եպիսկոպոսական ընտրողք կը հրաւիրուին կամ՝ սոյն ցանկէն եւ կամ՝ ընտրելի ըլլալու պայմաններն ունեցող ուրիշ միայն մէկ անձի անունը պարզ թղթի մը վրայ գրելով յաւուցիկոյ կիրակի օգոստոս 15 ժամը 2 էն մինչեւ 4 անձամբ բերել Ս. եկեղեցւոյս խորհրդարանը, եւ հոն դրուած քուէատուփը ձգել։ Քուէհաւաքը ճիշդ ժամը 4 ու կէսին պիտի ըլլայ, ուստի ժամը 4ը քառորդ անցնելէն եւեւ քուէ չընդունուիր։

6 օգոստոս 1871 Նախագահ
Թօք-դատու. Ընտրող. ժողովոյ
Սկէտ. Յոհաննէս

ՕՍԿԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Որ ի Պէյօղլու Նշանաւոր դաստիարակ Բիւ- 82
ՊԵՏԻ ԲԱՑՈՒԻ ՕՐԻՈՐԴՍՑ ՀԱՄԱՐ
ՀԻՆԳԵՏԱՍԻՈՅ ՕՐԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2 ԻՆ

Այս վարժարանը սա յաւելու թիւնը ունի՝ որ հոս ուրիշ տեսակ տեսակ դիտութիւններու հետ Տնտեսական Դիտութիւն, այսինքն՝ տուն պահել կամ՝ կառավարել ալ պիտի ուսուցանի։

Օրիորդ մը՝ սա դիտութիւնը ուսանելովը՝ հարկ չէ որ ապագայում ամուսնանալով՝ պատասխանատու ըլլայ, այլ ուրախութեան առն կառավարութիւնը տիկնայ կը վերաբերի, ու կրնայ թիւնը իրենց համար ամենահարկաւորն եւ ազատարն է։

Առնուազն ալակերտայ թիւը սահմանեալ ըլլալուն՝ պէտք է որ զուսակներնին հոն գրկել ուզող յարգելի ժամանակին իմաց տան։

Միայն ցերեկուան դասատուութեան համար կը պահանջուի ամիսը կէս ոսկի կանխիկ, եւ գիշերօթիկաց համար տարին 36 ոսկի, վեց ամսականը կանխիկ վճարելով։ ՈՒՆԵՄ Օ-Ն-Ն-Ե-Ռ.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ուսկիւտարի Իճտաթիէ Թաղը Կիւլշան փաղաղը Նորաշէն տան մը կայ 3 տախտ՝ ունի երեք սենեակ, ջրհոր եւ փոքրիկ պարտէզ մը։ Ուզողը Գըզլար-Ագասի խանը վերի յարկը 6 թիւ սենեակը Մկրտիչի Դէորգ աղային հոս դիմեր է տեսնուի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅԴ

Ցնորաբերան պաշտօնական

Ի բոլոր բժշկական համալսարանները. մէջ բժշկութեան արհեստը կատարելապէս սովորող եւ վկայագիր ստացող բժիշկներէն կայսերական պետական բժշկական պաշտօնի մնոնել ուզողները կրնան ներկայանալ ի դուռն Ս. Երուսաղէմ, Տուէ-Նուրա ժողովին Սբ. Հոգի Պարտէզ մանատ ոգոլին սենեակը, ուր այն պաշտօնակալութեան վերաբերեալ պայմանները ստանալով, կրնան նմին հանձին դիմադրութեամբ ստանալ պաշտօն։

12 օգոստոս 1871

ԻԼԱՆ

Աւուրս 13 Բաղդ. կիւնիւ Ատանէն պէօյիւք եօրթուտու օլմով հասէպի իլէ Պօղազ իչինտէն կիւնուիւգին Ատալերէ կիլմէկ վէ կիճէ մէհմատ ասլէի իմմէք իւղրէ Շիրքէթի խայրիյէ թարաֆընտան թէրթիոց պոնան թէնէզգիւհ վարորդէրին իլանը։

Եէվմի մէգքիւրտ. Հարամ մուսահատ իմոտիկի հալտէ 18 նու մէրթբա Ատալիշ նամ՝ վարար ասլի եէտի պուչաղտա իչինտէ պիր թագըմ մուզիկա օյնարաք Մէզար պուրնու. իսկէլէսինէն հարաքէթլէ պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Իէնիքէոյ, Միրիկեան, Բ. Հիսար, Պէպէք, Որթաքէոյ, վէ Դարտարմաչէ ուղրայարաք՝ անուէն Հէյրէտին վէ պէօյիւք Ատալա կիտէճէկի, վէ կիճէ մէհմատ ասլի 4 է չէ յրեք գուրուշ։ պէօյիւք Ատատան գըյամ իլէ մեգրիւ իսկէլէլի ուղրարարաք ավտէթի խտէճէկի Շիրքէթի խայրիյէ թարաֆընտան իլան գարնուլի։

Պէհէր իսկէլէնին վարար իւնրէթի կիտուլ կէրմէք իչուն պիր ասէթ սիմ մէճիտիյէ, վէ չաճուղլար իչուն նըսֆի մէճիտիյէ։

Մէղգիւր վարարար պիր Ատատան տիկէր Ատալա եօլճու նադլ իմմէյէճէկլէր տիր։

Այս լրագիրը յարաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երկշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Զմնիրի խանը վերի յարկը թիւ 6 Մասխի խմբագրատունը։

Իսկ գաւառաց մէջ հեռուներու հոգաբարձուց սենեակները։

ԻԶՄԻՐ. Ստեփան աղա Ցէպէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թորոս աղա ոսկերիչ.
ԱՑԱՐԱՌԱՐ. Մեսրոպ աղա Տ. Դէորգեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Կարապետ աղա Թոգլէոեան.
ՓԵՔԻ ՐՏԱԴ. Լամբարձումեան աղա Քուզուքլպաղիան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Լիմաճեան.
ԿԱՐՍ. Կարապետ աղա Ցաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիկեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վրդան Էֆէնտի Արցարեան.
ԵԱՖ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՓՈՓԵԱՆ Միքայէլ աղա Ալճեան
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Ցէր Մարգարեան.
ՍԻՍՍԱՆ. Ընթերցաբերող Թանդարան

Սիրելի քաղաքներէ սարդարել ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Ն. Ս. ԻՍԹԻՒՃԵԱՆ.

Ն. ՊՕԼԻՍ ՊՐՆԻԼԻ ԽԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍԱՐՈՎ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
14 ՕԳՈՍՏՈՍ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԴՐԱՄԻՑԷՆ)

Լոնդրա 3 ամիս	դուրուշ	109—109 1/2
Մարսիլիա	»	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ
14 ՕԳՈՍՏՈՍ

Ընդ. Լիրա	դուրուշ	109,5
Նաբոլէոն ոսկի	»	87,10
Իմբէռիալ ոսկի	»	89
Ռըբլիմ	»	51,22
Լինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104,20
Գլինա	»	117,20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՊՕԼԻՍ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՐՄՏԻՓ

Ցորեն կարմիր	Պէսարապիա	26	—28
» »	Ազաղ	26	—30
» »	Գալիչք	26	—28
» »	Գուրկազ	23	—25
» »	Թէքիրտաղ	23	—25
կակուղ	Ազաղ	24	—27
» »	Պէսարապիա	29	—30
Կիլիք Թուրնա		24	—27
Ցորեն կակուղ	Գուրկազ	20	—24
Վարոնա		20—24	
» »	Պալչիք	22—26	
Եկիպտացորեն Թուրնա		16—17	
»	Անատոլ.	16—17	
Գարի Թուրնա		10—11	
»	Անատոլ.	10—11	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈՉԱԿ ՉԻՐ

Գուլա	դուրուշ	30—45
Անատոլ.	»	
Բօլաս		
Էսքիրնէ	»	
Մակաճ	»	

ԲԱՄԲԱԿ

Կէյմէ	հօխա	9	—
Իզմիր	»	10	—
Ատանա	»	9 1/2	—
Պարսկաստան	»	7 1/2	—
Վրաստան	»	7 1/2	—

ԲՐԻՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	15 1/2	—16
» չլուացուած	»	7	—8
Բուլգարի լուացուած	»	17	—
» չլուացուած	»	7 1/2	—8 1/2
Վրաստան լուացուած	»	10 1/2	—
» կէս		12	—
» չլուացուած	»	17	—
Ցորոնա	»	10	—
Էսկի Ճէհիր	»	9	—

ՄԱԶԸ

Պարսկաստան	հօխա	10 1/2	—
Անատոլու	»	9 1/2	
Ճերմակ	»		—

ՃԷՑԻ

Դայսիրի Ա. տեսակ	հօխա	19	—20
» Բ. »	»	18	—
Ինկիլիզ	»	18	—
Թոզաք	»	18 1/2	—
Աքհիսար	»	17	—
Եօզղատ	»	16	—17
Զմրուտ		16	—17

ԹԻՖԹԻՖ

Ինկիլիզ	հօխա	48	—50
Գասպարկոյ	»	48	—50
Գէյրաղաղ	»	48	—50
Զէրքէզ	»	48	—50
Վան	»	26	—

ԱՃԱՆԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	9 1/2—10 կտոր	Մէկ Օ. Ա.	
Եօզկատ	» »	»	»
Սիվաս	» »	»	»
Էրզրում	» »	»	»
Դայսէրի	» »	»	»

ՁԷԹ

Մուտանիա	հօխա	6 1/2	—
Ալվալը	»	6	—
Սաքիզ	»	9	—
Մրմրէլի	»	6 1/2	—
Պլենի Թոգաթ հերիրն մէջ		9 1/2	—10
Վաչէոյ Գասիմագոյ	հօխա		—
Աֆիոն	»	250	—
Քիթրէ	»	24	—
Սուսամ	»	4	—4 1/2
Կաստատ Ընատ.	Քիլէ	30	—32
» Բուլգէրի	»		—
Մեսաքա Պարսկ. Ընչա	»	47	—52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		դուրուշ	
Խանվէլ Բիւռ. տեսակ	100 հօխ.	850	—930
» Բ. »	»		
Եկիմն	»	16	
Ճարտար փոշի Ընդգ. ինդ.		260	—262
» » Գաղղ.	»		—
» գլուխ Գաղղ.		310	—315
Զայ Գանկո	հօխան	21	—23
» Բէյրաթ ծաղիկ	»	45	—70
Անագ (գալայ)	կնդ.	930	—930
Պղնձի (պիրինջ)	հօխա	9	—9 1/2
Լիզոսկ (չիվիտ) Պէնկալա	»	135	—170
» » Մատրաս	»	—	—
Ցինք տախտակ	100 հօխա	90	—
Երկաթի ճաղաձեւ		58	—60
» տախտակ		72	—
» թեւեցաւ		64	—66
Քարֆիթա		120	—
Քրինձ Իտալիոյ	100 Քիլ.	42 1/2	
Կարագ եղ Ռուսիոյ	դրմ.	13	—14
Խոմեաղ	»	22	—26